

การวิเคราะห์ เพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ แปรรูป และการเก็บรักษา ผลิตภัณฑ์อาหารจากไหมป่า

Analysis, Creation of Nutritional Property, Processing and Preservation of Processed Food from Wild Silkmoths

เทพฤทธิ์ ปิติฤทธิ์^{1/}, ศิวาลัย สิริมังครารัตน์^{2/}, ศิริวรรณ เนติวรานนท์^{1/} และฉลอง วชิราภากร^{3/}

^{1/} ภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

^{2/} ภาควิชาพืชศาสตร์และทรัพยากรการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

^{3/} ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

บทคัดย่อ

การสำรวจและรวบรวมไหมป่าทາซาร์ (*Antheraea* spp.) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2554 พบไหมป่าทาซาร์นี้ในเขตอำเภอบ้านไผ่ และอำเภอบึงสามพัน จังหวัดขอนแก่น โดยจากการสุ่มรังเพื่อวัดขนาดและชั่งน้ำหนักรังเพศผู้และเพศเมียพบว่า ขนาดรังสดเฉลี่ย เพศเมียเท่ากับ 1.61×4.31 เซนติเมตร เพศผู้เท่ากับ 1.42×3.46 เซนติเมตร และขนาดเฉลี่ยของดักแด้เพศเมียเท่ากับ 1.13×2.81 เซนติเมตร ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าเพศผู้ (0.84×2.25 เซนติเมตร) ส่วนน้ำหนักรังสด น้ำหนักดักแด้ ไหมป่าเพศเมียมีค่าเฉลี่ยน้ำหนักที่มากกว่าเพศผู้ โดยมีค่าเท่ากับ 2.28 กรัม และ 1.25 กรัม สำหรับรังสดเพศเมียและเพศผู้ตามลำดับ และ 2.14 และ 1.14 กรัม สำหรับน้ำหนักเฉลี่ยของดักแด้เพศเมียและเพศผู้ ตามลำดับ ส่วนน้ำหนักเปลือกรังกลับพบว่ารังเพศผู้ (0.07 กรัม) มีค่าเฉลี่ยที่มากกว่ารังเพศเมีย (0.05 กรัม) เช่นเดียวกับเปอร์เซ็นต์เปลือกรังเฉลี่ยที่รังเพศผู้มีความมากกว่ารังเพศเมีย (5.62 และ 2.20 กรัมตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ (proximate analysis) ดักแด้ไหมป่าทาซาร์มีความชื้น 74.12 เปอร์เซ็นต์ โปรตีน 55.06 เปอร์เซ็นต์ ไขมัน 31.56 เปอร์เซ็นต์ ไฟเบอร์ 6.24 เปอร์เซ็นต์ เถ้า 4.55 เปอร์เซ็นต์ และคาร์โบไฮเดรต 2.60 เปอร์เซ็นต์ ส่วนในด้านการแปรรูปเป็นอาหารนั้น ในเบื้องต้นได้ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปจำนวน 4 ตำรับ ได้แก่ น้ำพริกดักแด้รสปลาร้าทรงเครื่อง แกงไตปลาดักแด้ แกงส้มดักแด้ และแกงเขียวหวาน ซึ่งได้รับการประเมินจากผู้ประเมินที่มีความชื่นชอบในการรับประทานแมลงพบว่า น้ำพริกดักแด้รสปลาร้าทรงเครื่อง ได้รับความชื่นชอบจากผู้ประเมินมากที่สุด และการประเมินอายุการเก็บรักษาวัตถุดิบ (ดักแด้ไหมป่าทาซาร์) ที่อุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียส เวลา 7 เดือน คุณภาพของวัตถุดิบยังคงอยู่ในสภาพดี